

Sygn. akt: III U 561/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 sierpnia 2014r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bożena Beata Bielska
Protokolant:	sekretarz sądowy Ewelina Asztemborska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 26 sierpnia 2014r. w O.

sprawy z odwołania J. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową

na skutek odwołania J. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 25.06.2012r. **znak** (...)

orzeka:

1. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje J. P. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową od 1 maja 2012 roku na stałe,
2. stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt III U 561/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25.06.2012r. znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił J. P. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową wobec stwierdzenia, że nie jest on niezdolny do pracy.

W odwołaniu od powyższej decyzji J. P. wniósł o zmianę decyzji i przyznanie dochodzonej renty.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie wskazując, że zarówno Lekarz orzecznik ZUS jaki i Komisja Lekarska ZUS stwierdziła, że J. P. nie jest niezdolny do pracy, dlatego zaskarżona decyzja jest prawidłowa.

Sąd ustalił i zważył, co następuje.

Decyzją Powiatowego Inspektora Sanitarnego w O. z dnia 10.04.2012r. stwierdzono u J. P. chorobę zawodową – obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45db w uchu lepiej słyszącym, obliczony jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1,2,i 3 kHz, wymienioną w poz. 21 wykazu chorób zawodowych określonych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30.06.2009r. w sprawie chorób zawodowych.

W dniu 07.05.2012r. J. P. złożył wniosek o ustalenie uprawnień do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową.

Organ rentowy skierował odwołującego na badanie lekarskie przez lekarza orzecznika ZUS, który w orzeczeniu z dnia 23.05.2012r. stwierdził, że J. P. nie jest niezdolny do pracy. Po rozpoznaniu sprzeciwu odwołującego także Komisja Lekarska ZUS w orzeczeniu z dnia 15.06.2012r. ustaliła, że nie jest on niezdolny do pracy.

W konsekwencji Oddział ZUS w P. zaskarżoną decyzją z dnia 25.06.2012r. odmówił J. P. prawa do renty z tytułu choroby zawodowej.

W ocenie Sądu odwołanie od tej decyzji jest zasadne.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (t.j. Dz.U.2009, Nr 167, poz. 1322) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy wskutek choroby zawodowej.

Według art. 17 ust. 1 przy ustalaniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy z tytułu ubezpieczenia wypadkowego, do ustalenia wysokości tych świadczeń oraz ich wypłaty stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy. Przepis art. 17 ust. 2 stanowi zaś, że świadczenia, o których mowa w ust. 1, przysługują niezależnie od długości okresu ubezpieczenia wypadkowego oraz bez względu na datę powstania niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy.

Zgodnie z art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1. jest niezdolny do pracy,
2. ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,
3. niezdolność do pracy powstała we wskazanych w ustawie okresach składkowych i nieskładkowych albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Z w/w przepisów wynika, że warunkiem przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy na podstawie ustawy wypadkowej jest kwalifikowana przyczyna wystąpienia tej niezdolności w postaci wypadku przy pracy.

Mając na względzie przytoczone przepisy Sąd w toku postępowania dopuścił dowód z opinii biegłych z zakresu laryngologii i medycyny pracy celem ustalenia, czy J. P. jest niezdolny do pracy, czy niezdolność ta ma charakter trwały, celem ustalenia ewentualnej daty powstania niezdolności oraz ustalenia, czy niezdolność została spowodowana chorobą zawodową.

W sprawie zostały sporządzone opinie trzech zespołów biegłych.

Pierwszy zespół biegłych: biegła z zakresu laryngologii A. S. i biegła z zakresu medycyny pracy D. M. rozpoznały u odwołującego m.in. obustronny niedosłuch odbiorczy i stwierdziły, iż stopień uszkodzenia słuchu czyni odwołującego się częściowo, okresowo niezdolnym do pracy w związku z chorobą zawodową na okres od daty badania przez biegłych, tj. od 01.09.2012r. do 31.12.2013r. W uzasadnieniu biegłe wskazały, że głęboki niedosłuch odbiorczy graniczący z głuchotą, spowodowany pracą w hałasie powoduje u odwołującego znaczne ograniczenie wydolności

słuchu, upośledzające wydolność socjalną słuchu. W przypadku tak znacznego ograniczenia słuchu należy dobrać prawidłowo aparat słuchowy przez laryngologa - audiologa na podstawie audiometrycznego badania słuchu, a następnie należy ocenić, czy prawidłowo dobrany aparat słuchowy umożliwi wyrównanie do słuchu wydolnego socjalnie. Biegłe te sporządziły opinię główną – a następnie opinie uzupełniające, z których wynika, iż uznawały odwołującego za częściowo niezdolnego do pracy dopiero od daty przeprowadzonego przez nie badania, tj. od 01.09.2012r. Uzasadniając swoje stanowisko w kwestii daty początkowej niezdolności biegłe wskazywały, że wcześniej odwołujący był badany przez lekarza orzecznika ZUS i Komisję Lekarską ZUS, którzy nie stwierdzali niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową, dlatego początkowym terminem stwierdzenia częściowej niezdolności do pracy u odwołującego przyjęły datę jego badania przez nie, tj. 01.09.2012r. Wskazywały nadto, iż decyzja o stwierdzeniu choroby zawodowej u J. P. nie stwierdza częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową, dlatego nie jest równoznaczna z orzeczeniem o częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową.

Drugi zespół biegłych w składzie: biegły z zakresu otolaryngologii T. S. i biegła z zakresu medycyny pracy E. P. rozpoznali u odwołującego m.in. obustronny niedosłuch zmysłowo-nerwowy. Stwierdzili, że odwołujący nie jest niezdolny do pracy, może pracować w wykonywanym dotychczas zawodzie. Wskazali też, że istnieją przeciwwskazania do wykonywania pracy w hałasie, wymagającej dobrego słuchu, pracy na wysokości, prowadzenia pojazdów mechanicznych. Ponieśli nadto, iż choroba zawodowa i 30% uszczerbek na zdrowiu powstał z powodu wykonywania pracy w określonych warunkach stanowiska pracy - w ponadnormatywnym hałasie, a bez tego czynnika odwołujący może wykonywać pracę zgodną z posiadanymi kwalifikacjami i wykształceniem.

Trzeci zespół biegłych w składzie: otolaryngolog A. P. i biegła z zakresu medycyny pracy M. W., rozpoznali u odwołującego obustronny zmysłowo-nerwowy niedosłuch i stwierdził, że schorzenie to narusza sprawność organizmu w stopniu powodującym częściową trwałą niezdolność do pracy zarobkowej od 10.04.2012r. W uzasadnieniu wskazano, iż z analizy akt sprawy wynika, że J. P. przez wiele lat pracował w narażeniu na hałas, często przekraczający normy higieniczne. W Poradni Chorób Zawodowych (...) Wojewódzkiego Ośrodka Medycyna Pracy w P. rozpoznano u niego chorobę zawodową: obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem, potwierdzoną 10.04.2012 decyzją Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w O.. Zdaniem biegłych uszkodzenie słuchu spowodowane hałasem ma charakter trwały, nie rokuje poprawy, rozpoznany u badanego poziom niedosłuchu (stwierdzony już w badaniach Ośrodka (...) w listopadzie 2011r.) upośledza sprawność organizmu, stanowi przeciwwskazanie do pracy na wysokości, w hałasie i przy maszynach w ruchu. Biegli wskazali, że ponieważ wykonywanie zawodu ślusarza (zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami) praktycznie nie pozwala na zastosowanie wymienionych ograniczeń, badany jest częściowo niezdolny do pracy zgodnej z kwalifikacjami a niezdolność do pracy ma związek z chorobą zawodową, jest trwała i istnieje od dnia wydania decyzji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w O., tj. od 10.04.2012r. Biegli dodali, iż badania słuchu wykonane w okresie późniejszym (np. 9.11.2012r.) wykazują większy ubytek słuchu niż ten, który był podstawą orzeczenia choroby zawodowej, nie ma więc podstaw, aby częściowej niezdolności do pracy nie uznać od daty orzeczenia choroby.

W toku postępowania J. P. wnosił zastrzeżenia do opinii biegłych, która nie uznawała go za niezdolnego do pracy oraz uznawała jego niezdolność dopiero od 01.09.2012r. oraz wywodził, że jego niezdolność istniała już w dacie złożenia wniosku o rentę i domagał się przyznania renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową od daty złożenia wniosku na stałe.

Organ rentowy natomiast nie zgadzał się z opiniami biegłych stwierdzającymi częściową niezdolność odwołującego do pracy w związku z chorobą zawodową i wywodził, iż odwołujący przepracował w zawodzie do wieku emerytalnego, po przejściu na emeryturę orzeczono u niego chorobę zawodową, aktualnie ma słuch wydolny społecznie w aparacie słuchowym, ma profilaktyczne przeciwwskazania do pracy w hałasie, na wysokości, dlatego orzekanie częściowej niezdolności do pracy u emeryta, który nie musi pracować, jest nieuprawnione.

Organ rentowy po sporządzeniu opinii przez biegłych: otolaryngologa A. P. i biegłą z zakresu medycyny pracy M. W., stwierdzając trwałą częściową niezdolność do pracy w związku z chorobą zawodową, wniósł o dopuszczenie dowodu

z opinii innych biegłych. Sąd na ostatniej rozprawie na podstawie art. 217 § 3 kpc oddalił ten wniosek uznając, iż zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwala na ocenę zdolności do pracy odwołującego.

W ocenie Sądu należy uznać, iż J. P. wykazał, że jest częściowo niezdolny do pracy w związku z chorobą zawodową, a jego niezdolność istniała już w dacie składania wniosku o rentę i jest trwała.

Sąd w tym zakresie oparł się na opiniach pierwszego i drugiego zespołu biegłych, przy czym w zakresie czasookresu niezdolności oparł się na opinii ostatniego - trzeciego zespołu biegłych.

Opinie pierwszego i trzeciego zespołów biegłych są tożsame co do rozpoznania u odwołującego schorzenia słuchu oraz wpływu tego schorzenia na zdolność do wykonywania pracy. Sąd podziela wnioski biegłych: z zakresu laryngologii A. S. i z zakresu medycyny pracy D. M. oraz z zakresu otolaryngologii A. P. i z zakresu medycyny pracy M. W. o częściowej niezdolności do pracy odwołującego.

Opinie te – stwierdzając częściową niezdolność do pracy - uwzględniają rodzaj schorzenia słuchu odwołującego, jego kwalifikacje zawodowe i rodzaj wykonywanej przez niego pracy, logicznie wyjaśniają też, dlaczego schorzenie słuchu uniemożliwia odwołującemu wykonywanie pracy zawodowej zgodnej z kwalifikacjami.

Z akt ZUS wynika, że J. P. z zawodu jest ślusarzem, pracował jako monter turbin, monter remontów kotłów, monter urządzeń energetycznych, przy czym była to praca w hałasie i spowodowała ubytek słuchu obu uszu. Poza sporem jest też fakt istnienia u niego choroby zawodowej – trwałego niedosłuchu, spowodowanego pracą w hałasie. Ponieważ wykonywanie pracy na stanowisku montera turbin, montera remontów kotłów i montera urządzeń energetycznych wiąże się z wykonywaniem pracy w hałasie (co spowodowało chorobę zawodową), odwołujący nie jest zdolny do wykonywania takiej pracy, gdyż mogłoby to pogłębić jego schorzenie.

Zauważyć też trzeba, iż opinia uzupełniająca biegłych A. S. i D. M. z dnia 24.10.2012r., stwierdzająca częściową niezdolność do pracy w związku z chorobą zawodową została doręczona organowi rentowemu, który w piśmie z dnia 12.12.2012r. (k. 36-37a.s.) oświadczył, że nie zgłasza zastrzeżeń do tej opinii. To odwołujący nie zgadzał się z tą opinią domagając się przyznania renty od daty złożenia wniosku. Organ rentowy w piśmie z dnia 23.06.2014r. (k. 127-128a.s.) zgłosił zaś zastrzeżenia do opinii trzeciego zespołu biegłych (A. P. i M. W.), która również stwierdzała częściową niezdolność, z tym że na trwałe i od daty wcześniejszej. Zarzuty te nie są jednak zasadne. Opierają się one bowiem na stwierdzeniu, iż skoro J. P. jest już na emeryturze, to nie musi pracować i ma słuch wydolny socjalnie. W ocenie Sądu sam fakt, iż odwołujący pobiera emeryturę nie może skutkować stwierdzeniem, że jest zdolny do pracy, bo nie musi przebywać w szkodliwym dla siebie środowisku pracy. Nadto z opinii pierwszego i trzeciego zespołu biegłych jednoznacznie wynika, iż ubytek słuchu odwołującego jest znaczny a wydolność socjalna słuchu nie jest jednoznaczna z możliwością wykonywania pracy w hałasie, w czasie której trzeba przecież porozumiewać się z innymi osobami, co hałas znacznie utrudnia.

Sąd podziela stanowisko J. P. o istnieniu u niego niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową już w dacie składania wniosku o rentę i o trwałej niezdolności do pracy. W tym zakresie Sąd podziela wnioski opinii trzeciego zespołu biegłych: A. P. i M. W.. Za zasadne należy natomiast uznać zarzuty odwołującego do opinii pierwszego zespołu biegłych A. S. i D. M., które dotyczyły daty początkowej niezdolności i jej czasookresu. Opinia biegłych A. P. i M. W. w zakresie daty początkowej niezdolności i czasookresu jej trwania uwzględnia charakter schorzenia odwołującego oraz wszystkie wyniki badań, czego nie uwzględniła opinia pierwszego zespołu biegłych. Biegłe A. P. i M. W. uwzględnili w szczególności fakt, iż stan narządu słuchu i ubytek słuchu J. P. nie ulegnie już poprawie, dlatego ubytek słuchu jest trwały. Nadto biegłe te wskazują na wyniki badań audiogramu, wykonywane w (...) Wojewódzkim Ośrodku Medycyny Pracy z dnia 08.11.2011r., stwierdzające obustronny ubytek słuchu znacznego stopnia; na ucho prawe = 63dB, a na ucho lewe=63dB oraz na audiogram z dnia 9.11.2012r. z k. 23a.s., stwierdzający obustronny niedosłuch znacznego stopnia: na ucho prawe = 75dB, na lewe= 71dB. Z powyższych badań wynika, iż niedosłuch ten istniał u odwołującego już w listopadzie 2011r., a więc już wówczas istniała choroba zawodowa, jedynie decyzja ją stwierdzająca została wydana dopiero w dniu 10.04.2012r. Zauważyć przy tym trzeba, że z decyzji Powiatowego Inspektora Sanitarnego w O. z dnia 10.04.2012r. o stwierdzeniu choroby zawodowej wynika, iż została ona wydana m.in. w oparciu o orzeczenie

lekarskie wystawione przez (...) Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy, a to orzeczenie opierało się m.in. na badaniu tego Ośrodka z dnia 08.11.2011r.

Sąd przy orzekaniu w niniejszej sprawie pominął natomiast opinię drugiego zespołu biegłych: T. S. i E. P.. Opinia ta nie stwierdza niezdolności do pracy odwołującego, mimo tego, że jednocześnie stwierdza przeciwwskazania do pracy w hałasie, a tego hałasu w pracy odwołującego zgodnej z kwalifikacjami nie da się przecież uniknąć. Opinia ta wskazuje również, że odwołujący może pracować w normalnym wymiarze czasu pracy, bowiem choroba zawodowa powstała na skutek wykonywania pracy w godzinach nadliczbowych, pomija zaś fakt, iż warunki pracy w hałasie są takie same w normalnym czasie pracy i w godzinach nadliczbowych.

Mając na uwadze powyższe Sąd doszedł do wniosku, że podstawę orzekania w zakresie samego faktu stwierdzenia niezdolności do pracy powinny stanowić opinie pierwszego i trzeciego zespołu biegłych, a w zakresie czasookresu niezdolności i jej daty początkowej – powinna stanowić opinia trzeciego zespołu biegłych, tj. A. P. i M. W..

W związku z tym na mocy art. 477¹⁴§2 kpc Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał J. P. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową od 01.05.2012r. (miesiąca złożenia wniosku) na stałe.

Stosownie do treści art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd był zobowiązany, przyznając odwołującemu prawo do renty, do zamieszczenia z urzędu w sentencji wyroku rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego co do nieustalenia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, tj. zarówno przyznającego prawo do świadczenia, jak też jego brak (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28.04.2010r., II UK 330/09, LEX 604220).

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki do obciążenia odpowiedzialnością organu rentowego za nieprzyznanie odwołującemu prawa do renty już na etapie postępowania przed ZUS. W sprawie na etapie postępowania sądowego wypowiedziały się trzy zespoły biegłych, a ich opinie różniły się wnioskami. Nadto biegli orzekali także na podstawie nowej dokumentacji medycznej, złożonej przez odwołującego już po wniesieniu odwołania.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji.